

sešla srbski ministrski predsednik Pašič in bolgarski Gešov. Pri sestanku so se bili navzoči srbski poslanik v Sofiji, dr. Spalajkovič, bolgarski poslanik v Rimu, Rizov, in bolgarski poslanik v Belgradu, Tošev. Namen sestanka je bil, da se državni posvetujejo, kako bi se dal med Srbijo in Bolgarijo doseči sporazum in preprečiti pretečo bratomorno vojsko. Oba ministrska predsednika sta se izredno pristržno pozdravila in se zaupno pogovarjala več ur. Uspêh tega sestanka je bil, da sta Gešov in Pašič sklenila, naj se skliče sestanek ministrskih predsednikov vseh štirih balkanskih držav, ki naj skušajo vsa sporna vprašanja med zavezniki prijateljsko rešiti. Pašič je baje Gešovu že predložil načrt nove balkanske zveze na podlagi najozbiljšega gospodarskega zblizanja med Bolgarijo in Srbijo, ki bi se opirala na vojaško moč med obema državama. Če se pri skupnem sestanku ministrskih predsednikov ne doseže sporazum, bosta sedanji ministrstvi v Bolgariji in Srbiji najbrž odstopili. V tem slučaju bi bil položaj med obema državama še bolj postopen in težko bi bilo preprečiti vojsko.

Bolgari in Grki.

Med Bolgari in Grki so se vršile zadnji teden zopet manjše praske. Do večjih bojov ni prišlo. Pri stanišče Kavala so Bolgari zaprli za minami, da ne more vdreti grško brodovje v luko. Pred Kavalo je 30. maja križarilo grško vojno brodovje. Grki imajo po poročilih iz Sofije okrog Soluna zbranih okrog 120 tisoč mož, druga grška armada pa se zbira 50 km severno od Soluna. Ta armada ima namen, se pri Velezu združiti s srbsko armado. Bolgari pa imajo pri Serezu zbranih 80.000 mož. Domneva pa se, da bodo svoje čete, ki so bile dozdanj na galipolskem polotoku in pri Cataldçi, poslali proti Grkom in Srbom, če bo treba. Sicer pa se poroča, da so med Bolgari in Grki v teku pogajanja za dosego miru.

Rezervisti se vračajo.

Kakor smo poročali, so bili vsi najstarejši in nadomestni rezervisti odpuščeni. Mesto njih pa so poklicani mlajši letniki, ki morajo iti v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Aktivni vojaki v obmejnih posadkah na jugo-vzhodu pa so dobili 12dnevni dopust, da morejo obiskati svoje domače. Na železnice se vidijo vsak dan vlaki, ki prevažajo mnogoštevilne rezerviste v domovino. Na postajah ljudstvo pozdravlja vračajoče se vojake in jih pogostuje. Vojaki veselo ukajo in prepevajo od veselja, da so vendar enkrat rešeni mučne obmejne službe.

Junaški starci na Tarabošu.

Črnogorci sicer niso smeli obdržati Skadra, ki so ga zavzeli, toda z junaškim pogumom so se vojskovali zanj, osobito za tako močno utrjeno goro Taraboš. Ze ko se je začela vojska, ni prišla za orožje samo črnogorska mladina, ampak vsi moški so hoteli pod vojno zastavo. Mnogo Črnogorcev se je vrnilo celo iz Amerike, da se udeležijo osvobodilnega boja. Angleški časnikar Alfred Courlander piše, da se je razgovarjal s temi ljudmi, ki so svoj čas zapustili domovino, da si preskrbe za življenje potrebnega denarja. Ko so pa čuli, da jih kliče domovina na pomoč, so se zopet vrnili, da pomagajo uničiti 100letnega sovražnika. Marsikateri od teh junakov počiva sedaj v skupnem grobu okoli Skadra. Courlander pravi, da je bilo med temi ljudmi mnogo starcev, ki so že davno preko-rščili 60. leto, pa so kljub svoji starosti vzeli puško, napolnili svoje torbe s kruhom in šli v boj.

Bilo je par dni pred zadnjim naskokom na Taraboš. Turški in črnogorski okopi so bili tako blizu, da so se videli za njimi nasprotniki. Med okopi so se razprostirale bodljive žice, ki so zabranjevale uspešen naskok. Treba je bilo te žice odstraniti. V ta namen bi se morala žrtvovati četa vojakov, ki bi po noči s pomočjo ročnih granat odstranila žice. Vsakdo je vedel, da se od teh ljudi ne bo nihče rešil, ker so si pale strojne puške med nje gotovo smrt. Kljub temu se jih je mnogo oglasilo, ki so bili pripravljene, žrtvovati svoje življenje. Med temi so bili tudi oni stari ameriški Črnogorci, ki so hoteli na vsak način prevzeti to častno nalogo. Svojo zahtevo so utemeljevali z izrekom: „Star človek — življenje brez koristi“. In šli so v tihi noči, da izvrše svoje delo. V začetku je bilo vse tiho. Naenkrat pa se je začelo prasketanje in grmenje strojnih pušk. Že so bili junaški starci skoraj na vrhu Taraboša, ko znova zagrmijo turške strojne puške in uničijo hrabre črnogorske starce. Njihovi zadnji klici so bili: „Živio! Njihova trupla so ostala na Tarabošu, dokler jih niso po predaji Skadra pokopali junaški črnogorski sinovi.“

Politični ogled.

— **Cesar.** Generalni adjutant cesarjev, baron Bolfras, je poročal cesarju o vohunstvu polkovnika Redla. Ko se je general za malo časa vrnil iz cesarjeve sobe, je bil ves bled in upadel ter je padel v nezavest. Službujoči častnik mu je priskočil na pomoč in ga položil v naslonjač. Ko se je general zopet zavedel, je rekel: „Tako razburjenega še nisem videl cesarja.“ Tako poročajo nemški listi. — V torek, dne 3. t. m., sta se pripeljala na Dunaj bavarski princvladar Ludvik in njegova soproga princezinja Marija Terezija na obisk k našemu cesarju. Dunajski župan je odredil, da se morajo hiše in ulice dunajskega mesta okinčati z zastavami.

— **Prestolonaslednik Franc Ferdinand** bo šel letos s celo svojo družino na letovišče v cesarski grad Ambras na Tirolskem. Starodavni grad bodo popolnoma prenovili in za visoke goste dostojno pripravili. Dne 29. maja se je peljal nadvojvoda s svojo soprogo v Hall (na Tirolskem), kjer si je ogledal zidanje novega samostana, katerega je ustanovila njegova soproga. — Na željo našega prestolonaslednika je bila pred kratkim v njegovem gradu Konopišt na Češkem kinematografska predstava. Predstavljale so se lov-ske in tudi druge slike. Navrsti je bil tudi evharistični shod na Dunaju. — V mesecu maju se je prestolonaslednikova družina skoro vsak dan udeleževala majnikovih pobožnosti (šmarnic). Otroci nadvojvode morajo vsak večer moliti rožni venec.

— **Državni zbor.** V seji dne 26. in 27. maja se je nadaljevala razprava o začasnem proračunu. Nemški svobodomiselní poslanec Zenker je ostro napadal vladno politiko napram Jugoslovanom. Zahteval je imenom svojih liberalnih bratcev tudi ločitev katoliškega zakona. Seveda se mu namera ni posrečila, ker je večina poslancev proti izpremembi zakonske postave. V sredo, dne 28. maja, je govoril načelnik Poljskega kola, dr. Leo, ki je obsojal krivo politiko, nasilstva in krivično nemško nadvlado, zlasti pri Jugoslovanih. Nemški liberalni poslanci pa so kar po vrsti zabavljali čez slovanske poslance. Finančni minister Zaleski je podaljšal rok za predlaganje osebno-dohodninske napovedi do 31. julija. V posvetovanju klubovih načelnikov se je sklenilo, da se mora v prihodnji seji končati razprava o zunanje-političnem položaju. 29. maja je končala zbornica prvo čitanje začasnega proračuna. Tržaški slovenski poslanec dr. Ribar je zahteval v imenu Slovencev enakopravnost, katere jim Italijani ne privoščijo. Če Italijani tržaškim Slovincem niti ljudskih sol ne dovolijo, tudi oni nimajo nobene pravice do vseučilišča. Po končani razpravi je rusinski poslanec Petruszevysz stavil predlog, naj se postavi poročilo proračunskega odseka glede laškega vseučilišča na dnevni red. Ta predlog je ostro zavrnil poslanec dr. Korošec, ki je izjavil, da Slovenci nikakor ne morejo glasovati za ta predlog, dokler se ne reši vprašanje slovenskega vseučilišča. V petkovi seji dne 30. maja se je razpravljalo o preosnovi poslovnika. Tržaški poslanec dr. Ribar je naglašal, da se Slovenci zavzemajo za poslovniško preosnovo, ki bi omogočila večje pravice malih narodov v državnem zboru. Poslovniška predloga je bila izročena poslovniškemu odseku. Proračunski odsek pa je sklepal o dobavah za našo mornarico. Naslednja seja se je vršila v torek, dne 3. t. m., kjer se je začelo razpravljati o davčni preosnovi. — Poslanec P i š e k je vložil nujni predlog za podporo po toči dne 19. maja poškodovanim posestnikom v občini Stanovsko. — Predsedstvo zbornice je imelo dne 28. majnika posvetovanje, na katerem so se posvetovali o upeljavi električnega stroja za glasovanje. Model sta razkazovala oba iznajditelja, ravnatelj arhiva, Neusser, in g. Lenz. Opozarjala sta na prednosti te iznajdbe, ki omogoča vsako, še tako različno glasovanje v najkrajšem času, pri čemur je izključena vsaka pomota. Po daljšem posvetovanju se je sklenilo, da se ta električni stroj za glasovanje za sedaj je začasnó in na poizkušnjo vpelje. Če se bo obnesel, bo v zbornici trajno v rabi.

— **V Trstu** se je vršilo te dni posvetovanje Hrvaške Stranke Prava. Razdor, kateri se je zadnji čas pojavil v stranki, se je poravnal. Dosedanji načelnik stranke, dr. Mile Starčević, je bil zopet izvoljen za načelnika. Posvetovanj se je udeležil izmed Slovencev tudi dr. Korošec.

— **Slovenec v Trstu** in okolici se še nikdar niso tako živahno pripravljali na volitve, kakor ravno letos, ko so Nemci sklenili pogodbo z Lahi, da bodo volili laške kandidate. V nedeljo, dne 8. junija, bodo volitve za okolice in mesto. V okolici kandidirajo sledeči: Anton Miklavec, dr. Just Pertot, dr. Ferdinand Černe in Štefan Ferluga. V mestu pa: Ivan Škerjanc, Miha Hrovatin, Josip Marinkovič, dr. Otokar Rybar, dr. Edvard Slavik, Fran Kravos, Anton Muha, dr. Ferdinand Černe, Makso Cotič, Josip Kolb, Fran Kotnik in dr. Josip Wilfan. Nemška pomoč Lahom nam jasno kaže, kako strastno sovražijo Nemci Slovane. Nemec in Lah se bojita, da bi se slovanska moč v Trstu zopet ojačila, zaradi tega sta se pa združila proti Slovanom. Kljub tej zvezi pa bodo volitve v Trstu pokazale veliko moč slovanstva ob Adriji.

— **Konec izdajalca.** Avstrijska vojaška oblast je prišla na sled velikanskemu vohunstvu med častniki. V Pragi je bil pri tamošnjem 8. vojnem koru nastavljen za načelnika generalnega štaba polkovnik Alfred Redl, o katerem je bilo znano, da živi zelo potratno in razuzdano. Prejšnji teden so dobili dokaze v roke, da je prodajal Redl neki tuji državi že več let tajne službene vojaške načrte naše države, osobito o načinu, kako bi naša armada v slučaju vojske postopala s to tujo državo. Redl je bil v zvezi s celo vrsto vohunov tujih držav, katerim je za visoke svote izdajal mnoge, zelo važne tajnosti naše armade. Po natančnih in strogih poizvedovanjih je prišla višja vojaška oblast do dokazov, ki pričajo, da je obstojala med častniki cela družba vohunov, ki je vohunila na korist tujim državam. Redl, ki je bil nekak vođa te družbe, je bil poklican na Dunaj, da se opraviči. Ko je izvedel, da je njegovo izdajalsko postopanje odkrito, se je v noči od 24. na 25. maja v nekem dunajskem hotelu ustrelil. Tako žalostno je končal izdajalec domovine. Pred smrtjo je moral še odložiti svojo oficirsko čast in brez vojaškega spremstva je bil na tistem pokopan. — Žalostno je, da se najdejo med tako visokimi osebami ljudje, ki jim je denar več kot zvestoba do domovine! Od kod ti žalostni pojavi? Liberalni, so-

cialistični, to je brezverski duh, ki veje že tudi med vojaštvom, je oropal mnoge ljubezni do domovine. Kjer ni verskega čuta, izginja tudi ljubav in zvestoba do domovine, le tam je mogoče, da se prelomi svetost prisege. Javnost se povprašuje, kako je bilo mogoče, priti takim žalostnim pojavom v ožem. Le eden odgovor je tu na mestu: Naj veje med vojaštvom, nižjim in višjim, isti duh, kot za časa očeta Radeckega, ki je javno nosil sv. rožni venec v roki, pa bo drugače.

— **Samostojnost Predarlske.** Do sedaj je bila deželica Predarlska priklopljena Tirolski. Imela je sicer svoj lastni deželni zbor, vendar je bila glede vrhovne uprave in c. kr. vlade združena s Tirolsko. Cesarski namestnik je bil do sedaj za Tirolsko in Predarlsko samo eden. Zahteva Predarlčanov je, da podeli osrednja vlada Predarlski popolnoma samostojno upravo in lastnega cesarskega namestnika. V to svrhu je prišlo odposlanstvo predarlskih poslancev k ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu in mu predložilo želje svojih deželanov. Predarlska je med vsemi avstrijskimi kronovinami skoro najbolj katoliška dežela in prednjači drugim deželam s svojim izbornim gospodarstvom. Dasiravno so prebivalci obeh dežel Nemci, vendar Predarlčani nočejo biti odvisni od Tirolecev. Pri nas pa, kjer so prebivalci ene in iste dežele popolnoma različne narodnosti, zatirajo vsako željo po samostojnosti že v korenini. Kako bi vzrojl nemški Izrael, če bi se po Spodnjem Štajerskem začel zopet glasiti klic: Proč od Gradca!

— **Ogrsko.** V Budimpešti se sedaj vrši razprava Lukač-Desi. Slišijo se vsak dan nove čedne stvari, ki pričajo o pokvarjenosti ogrske politike. Priče so izpovedale, da je res dobil Lukač okoli 4 milijone kron od ogrske banke, katere je porabil v vililne namene svoje stranke. Lukač je odpotoval na Dunaj, kjer ga je v nedeljo sprejel cesar v posebni avdijenci. Listi poročajo, da bo moral Lukač najbrž odstopiti, ker ima, kakor se je dokazalo pri tej pravi, umazane roke.

— **Obiski vladarjev.** Italijanski kralj namerava še tekom junija obiskati švedskega kralja. Na povratku s švedskega pa bo kralj Viktor Emanuel obiskal v mestu Kiel nemškega cesarja. — Angleški kralj Jurij bo tekom letošnjega poletja obiskal ruskega carja.

— **Triletna vojaška služba** je sedaj predmet razprav v francoskem državnem zboru. Kakor se poroča, bo zbornica skoro gotovo z veliko večino sprejela vladno predlogo, kljub temu, da se ljudstvo in vojaštvo po mnogih krajih močno upira 3letni vojaški službi. V mestu Brest je pri neki gledališki predstavi občinstvo naenkrat začelo hrupno vpiti: „Proč z armado!“ Policija je gledališče siloma izpraznila. Več častnikov 112. pešpolka je vojaško poveljstvo odstavilo (degrediralo), ker so širili protivojaške spise med vojaštvo.

— **Zid Nathan,** o katerem smo zadnjič poročali, da je odložil čast rimskega župana, je bil od kralja Viktorja Emanuela pozvan, naj zopet sprejme županstvo. V katoliških krogih se je kraljev poziv sprejel za začudenjem. Saj je splošno znano, da je Nathan kot glavav italijanskih prostozidarjev strupen sovražnik katoliške cerkve.

— **Špansko ministrstvo odstopilo.** Kakor se poroča iz Madrida, je dosedanje špansko ministrstvo, kateremu je stal na čelu liberalce Romanones, odstopilo. Kot vzrok odstopa se navaja govor bivšega ministrskega predsednika Maura, kateri je liberalcem očital, da so krivi vseh neredov v državi, ker so se vezali s socialnimi demokrati, anarhisti in pristaši ljudovlade. Radi tega so konservativci odpovedali vsako podporo dosedanji vladi, katera se ni mogla več vzdržati na površju.

— **Zmede v Mehiki.** V tej vroči ameriški državi še vedno ni miru in reda. Sedaj vstaja vojaštvo tudi proti novi vladi in se upira častnikom. V mestu Exeles so vojaki pobili 8 častnikov. Kakor na Francoskem je vlada odpravila križ in veronauk iz vseh javnih šol; radi tega so tudi razmere v tej nesrečni deželi tako žalostne. Brat pobija brata, roparske in ustaške tolpe so gospodarji celih pokrajin. Nered je tudi v državnih kasah. Državnikom primanjkuje denarja. Da bi imela država večje dohodke, je sklenila pobirati odslej od vsega blaga, ki prihaja v deželo, za 10% višjo carino.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

8. nedelja: 4. po Binkoštih. Maksim.
9. ponedeljek: Primož in Felicijan; Pelagija.
10. torek: Marjeta, kraljica.
11. sredo: Barnaba, ap.; Marcijan, muč.
12. četrtek: Janez Fak., spozn.; Flora, devica.
13. petek: Anton Padovanski, spozn.
14. sobota: Bazilij, škof; Elizej, prerok.

* **Iz poštne službe.** Trgovinsko ministrstvo je imenovalo orožniška postajevodja O. Pirkoviča in Simona Verka za poštna pristava in ju pridelo poštnemu uradu v Ptuj, oziroma Zidanem Mostu.

* **Iz šole.** Učiteljica Marija Standeger je imenovana za stalno učiteljico v Rogaški Slatini; začasna učiteljica Hedvika Mravlag je imenovana za stalno učiteljico na dekliški ljudski šoli v Studencih pri Mariboru; začasni učitelj Rudolf Gobec pri Sv. Venčesu za stalnega istotam; zač. učitelj Friderik Zinauer v St. Jakobu v Slov. gor. za stalnega istotam; zač. učitelj Friderik Vavda pri Sv. Marjeti ob Pesnici ravno tako; zač. učitelj Teodor Gselmann v Makolah za stalnega istotam; zač. učiteljica Ivana Koemut pri